

การศึกษาปัญหาและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย

ของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

A Study of Japanese–Thai Translation Problems and Coping Strategies of

Chiang Mai Rajabhat University 4th year Japanese Major Students

ศศิธร ศรีรัตน์ Yukiko Kawai และ Yumiko Shima

Sasitorn Srirat, Yukiko Kawai, and Yumiko Shima

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Department of Oriental Languages Faculty of Humanities and Social Sciences

E-mail: sasitorn_sri@cmru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย ของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 54 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการแปลภาษาญี่ปุ่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ดำเนินการวิจัยโดยให้นักศึกษานำปัญหาในการแปลและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลขณะทำแบบฝึกหัด และส่งบันทึกเมื่อสิ้นภาคเรียน วิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูลโดยหาคำความถี่และค่าร้อยละ แบ่งเป็น ปัญหาในการแปลและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปล ใช้กรอบกลยุทธ์ในการเรียนภาษา Strategy Inventory for Language Learning (SILL) ของ Rebecca Oxford ในการวิเคราะห์ กลวิธีแก้ปัญหาในการแปล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาในการแปลระดับคำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์มากที่สุด และกลวิธีที่นักศึกษาใช้ในการแก้ปัญหาสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการเรียนภาษาของ Rebecca Oxford โดยกลยุทธ์ทางตรง ที่มีการใช้มากที่สุดได้แก่ กลวิธีปริชาน ชุด กลวิธีรับและส่งสาร คือ เปิดพจนานุกรม และหาความหมายศัพท์หรือข้อมูลในอินเทอร์เน็ต และกลยุทธ์ทางอ้อมที่มีการใช้มากที่สุดได้แก่ กลวิธีทางสังคมชุดการทำงานร่วมกับผู้อื่น คือปรึกษาเพื่อน เปรียบเทียบงานแปลกับเพื่อน และให้เพื่อนช่วยอ่านงานอีกครั้งเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาการแปลภาษาญี่ปุ่น

คำสำคัญ: การแปล ปัญหาการแปล กลวิธีการแก้ปัญหาในการแปล กลยุทธ์ในการเรียน

Abstract

This research aims at studying Japanese–Thai translation problems and coping strategies of Chiang Mai Rajabhat University 4th year Japanese Major Students. The sample group included 54 4th year Japanese Major Students enrolled Japanese Translation course in the first semester of the academic year 2018. The data were collected from their diaries in which students recorded translation problems and coping strategies while working on translation exercises. The collected data were analyzed by means of frequency and percentage. Strategy Inventory for Language Learning (SILL) by Rebecca Oxford was then applied to analyze the data on coping strategies. Although all of their coping strategies were found to be in accordance with Oxford's learning strategies, problems in translating at word and sentence level structures were reported to be the most common among students. The finding showed that the strategies most frequency used by students were both direct strategies, such as find out the meaning from dictionary, online dictionary and indirect strategies such as sharing ideas with friends, asking friends to review or edit the exercises. Suggestions to both solve students problems in translation and to enhance teaching of Japanese translation are purposed based on the results of the study.

Keywords: Translation, Translation problems, Coping strategies, Learning strategies

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสมัยแห่งการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลและการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ การแปลมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อประสานงานระหว่างประเทศทางด้านการเมือง เศรษฐกิจหรือแม้กระทั่งการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมออนไลน์ ต่างก็ต้องอาศัยทักษะทางการสื่อสารรวมไปถึงทักษะการแปลที่ดี ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในสถาบันอุดมศึกษาจึงมีการบรรจุรายวิชาการแปลไว้ในหลักสูตรแทบทั้งสิ้น โดยหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ให้นักศึกษาเรียนวิชาการแปลภาษาญี่ปุ่น ในชั้นปีที่ 4 ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งการแปลจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย และจากภาษาไทยเป็นภาษาญี่ปุ่น โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการแปล เทคนิคการแปล และเน้นให้ผู้เรียนเห็นปัญหาต่าง ๆ ในการแปล และเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านั้น

จากการรวบรวมข้อผิดพลาดในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในการแปลหลายด้าน อาทิ โครงสร้างไวยากรณ์ คำศัพท์ ลำนวน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กันแม้ว่า

ผู้สอนจะอธิบายแนวทางในการแปรรูปประโยคหรือคำศัพท์ที่มักเป็นปัญหาในการแปล ให้คำแนะนำเทคนิคในการแปลโครงสร้างไวยากรณ์หรือรูปประโยคที่มักเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวไทยแล้วก็ตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาในการแปลจากมุมมองของผู้เรียน รวมทั้งศึกษากลยุทธ์การแก้ปัญหาในการแปลของผู้เรียนภายใต้กรอบแนวคิดกลยุทธ์ในการเรียนภาษา Strategy Inventory for Language Learning (SILL) ของ Oxford (1990) เนื่องจากการแปลถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองใช้ในการเรียนภาษา (O'Malley & Chamot, 1990)

กลยุทธ์การเรียนภาษาของ Oxford (1990) แบ่งเป็นกลยุทธ์ทางตรง และกลยุทธ์ทางอ้อม ดังนี้

กลยุทธ์ทางตรง แบ่งเป็น 3 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีปริชาน (Cognitive strategies) ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและใช้ภาษาใหม่รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลใหม่และข้อมูลเก่าหรือข้อมูลที่มีอยู่แล้ว กลวิธีปริชาน แบ่งเป็นชุดกลุ่มย่อย คือ การฝึกฝน (Practicing) การรับและการส่งข้อมูล (Receiving and sending messages) การวิเคราะห์และการให้เหตุผล (Analyzing and reasoning) และการสร้างโครงสร้างสำหรับนำเข้าข้อมูลและผลที่ได้รับ (Creating structure for input and output) 2) กลวิธีในการจำ (Memory Strategies) เช่น การจัดหมวดหมู่ การใช้คำสำคัญ และการทบทวน เป็นต้น และ 3) กลวิธีการแทนที่ (Compensation Strategies) ช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาใหม่ได้ทั้ง ๆ ที่ผู้เรียนไม่มีความรู้ในภาษาใหม่มาก ช่วยให้ผู้เรียนเอาชนะความจำกัดของทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ของตน เช่น การเดาอย่างชาญฉลาดในขณะที่กำลังฟังหรืออ่าน การเดาคำศัพท์จากบริบท และการลดข้อจำกัดในการเรียน เป็นต้น

กลยุทธ์ทางอ้อม แบ่งเป็น 3 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีอภิปริชาน (Metacognitive strategies) เป็นเทคนิคของการเรียบเรียง ตั้งสมาธิและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง กลวิธีอภิปริชานทำให้ผู้เรียนควบคุมวงความรู้ของตนเอง กลวิธีอภิปริชานแบ่งเป็นชุดกลุ่มย่อยคือการมุ่งไปที่การเรียนรู้ (Centering learning) การจัดการและการวางแผนการเรียนรู้ (Arranging and planning learning) และ การประเมินการเรียนรู้ (Evaluating learning) เช่นการตรวจสอบความผิดพลาดของตนเอง 2) กลวิธีทางอารมณ์ (Affective Strategies) ช่วยให้ผู้เรียนปรับอารมณ์ แรงจูงใจ และทัศนคติ กลวิธีทางอารมณ์แบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ดังนี้ มีความรักในภาษาที่เรียน (Affection) มีอารมณ์อยากเรียนภาษา (Emotions) มีทัศนคติที่ดีในการเรียนภาษา (Attitudes) มีแรงจูงใจในการเรียนภาษา (Motivations) และ เห็นคุณค่าในการเรียนภาษา (Values) กลวิธีทางอารมณ์ประกอบด้วย การลดความกังวลในการเรียนหรือการใช้ภาษา (Lowering anxiety) การกระตุ้นสนับสนุนตนเองในการเรียนหรือการใช้ภาษา (Encouraging oneself) และ การรับทราบถึงอารมณ์ของคู่สนทนา (Taking one's emotional temperature) และ 3) กลวิธีทางสังคม (Social strategies) ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับ

ผู้อื่นเพื่อช่วยในการเรียนรู้ภาษา แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ การถามคำถาม (Asking questions), การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Cooperating with others), และ การให้ความสำคัญกับผู้อื่น (Empathizing with others)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย ของ นักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 54 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการแปลภาษาญี่ปุ่น ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือคือแบบฝึกหัดการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย และบันทึกของผู้เรียน ผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษา ของ Oxford (1990) ซึ่งประยุกต์จาก ดุษฎี รุ่งรัตนกุล (2553) เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยโดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกปัญหาและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลของตนเองทุกครั้งที่ทำแบบฝึกหัดการแปลในรายวิชาการแปลภาษาญี่ปุ่น และส่งบันทึกดังกล่าวเมื่อสิ้นภาคเรียน จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้ โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ ปัญหาในการแปลและกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปล ในการวิเคราะห์กลวิธีการแก้ปัญหาในการแปล ผู้วิจัยใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษา ของ Oxford (1990) ซึ่งประยุกต์จาก ดุษฎี รุ่งรัตนกุล (2553) เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาสรุป อภิปรายผล และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาในการแปลของผู้เรียน รวมถึงแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาการแปลภาษาญี่ปุ่น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ปัญหาการแปลของผู้เรียน

ปัญหาในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยที่นักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 54 คน พบในการทำแบบฝึกหัด นำมาจัดหมวดหมู่แยกเป็นประเด็นได้ 14 ประเด็น โดยจำแนกความถี่ ร้อยละ และเรียงลำดับความถี่ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ และลำดับที่ของปัญหาในการแปลของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ประเด็น	ปัญหาในการแปล	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับที่
1	ขาดความรู้ทางไวยากรณ์ เช่นไม่เข้าใจโครงสร้างของภาษาต้นฉบับ หาประธานและภาคแสดงไม่เจอ	54	100	1
2	การเลือกใช้คำศัพท์ เช่นไม่รู้ศัพท์ เลือกใช้ศัพท์ไม่ถูก	52	96.29	2
3	มีปัญหาในการใช้คำช่วย คำสันธาน คำคุณศัพท์	47	87.03	3
4	ไม่รู้คันจิ	45	83.33	4
5	ไม่เข้าใจต้นฉบับ ดีความไม่ได้	43	79.62	5
6	ประโยคในภาษาต้นฉบับยาวและซับซ้อน	43	79.62	5
7	ไม่สามารถแปลเป็นภาษาที่สละสลวยได้	43	79.62	5
8	แปลผิด แปลไม่ครอบคลุม แปลเกิน	39	72.22	6
9	ไม่เข้าใจศัพท์เฉพาะทางหรือศัพท์ทางวิชาการ	38	70.37	7
10	ไม่สามารถแปลตรงตัวตามต้นฉบับได้ เช่นการแปลสำนวน สุภาษิต	31	57.40	8
11	มีปัญหาในการแปลคำที่มีหลายความหมาย	30	55.55	9
12	มีปัญหาในการแปลชื่อเฉพาะหรือทับศัพท์	26	48.14	10
13	ไม่รอบคอบในการแปล มีปัญหาในการสะกดคำ	21	38.88	11
14	มีปัญหาในการใช้ภาษาเขียน มักแปลเป็นภาษาพูด	15	27.77	12

จากตารางที่ 1 พบว่านักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีปัญหาในการแปลมากที่สุด คือการขาดความรู้ทางไวยากรณ์ (100%) การเลือกใช้คำศัพท์ (96.29%) มีปัญหาในการใช้คำช่วย คำสันธาน คำคุณศัพท์ (87.03%) ไม่รู้คันจิ (83.33%) ไม่เข้าใจต้นฉบับ ดีความไม่ได้ (79.62%) ประโยคในภาษาต้นฉบับยาวและซับซ้อน (79.62%) ไม่สามารถแปลเป็นภาษาที่สละสลวยได้ (79.62%) แปลผิด แปลไม่ครอบคลุม แปลเกิน (72.22%) ไม่เข้าใจศัพท์เฉพาะทางหรือศัพท์ทางวิชาการ (70.37%) ไม่สามารถแปลตรงตัวตามต้นฉบับได้ (57.40%) มีปัญหาในการแปลคำที่มีหลายความหมาย (55.55%) มีปัญหาในการแปลชื่อเฉพาะหรือทับศัพท์ (48.14%) ไม่รอบคอบในการแปล มีปัญหาในการสะกดคำ (38.88%) มีปัญหาในการใช้ภาษาเขียน มักแปลเป็นภาษาพูด (27.77%) ซึ่งสอดคล้องกับสมเกียรติ เสงวกิจวณิช (2559) ญัฐฐิรา ทับทิม(2555) และศศิธร ศรีรัตน์ (2559)ที่ พบว่านักศึกษาชาวไทยมักมีปัญหาในการแปลในระดับโครงสร้างประโยค อันเนื่องมาจากการไม่

เข้าใจไวยากรณ์ทำให้เกิดการตีความผิด เมื่อตีความผิดจึงแปลผิดหรือใช้คำผิด เช่น การแปลรูปประโยคถูกกระทำ และให้กระทำ เป็นต้น

ตอนที่ 2 กลวิธีในการแก้ปัญหาในการแปลของนักศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

2.1 วิเคราะห์ความถี่และร้อยละของกลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลของนักศึกษา พบว่านักศึกษาใช้กลวิธีการแก้ปัญหาในการแปล รวมทั้งหมด 16 วิธี จำแนกความถี่ ร้อยละ และเรียงลำดับความถี่ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ และลำดับที่ของกลวิธีในการแก้ปัญหาในการแปลของนักศึกษาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ประเด็น	กลวิธีในการแก้ปัญหาในการแปล	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับที่
1	เปิดพจนานุกรม เช่นพจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย พจนานุกรมคันจิ แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ พจนานุกรมออนไลน์	54	100	1
2	หาความหมายศัพท์หรือข้อมูลในอินเทอร์เน็ต	54	100	1
3	ปรึกษาเพื่อน และให้เพื่อนช่วยอ่านงานอีกครั้งเพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง	50	92.59	2
4	ถามอาจารย์ เจ้าของภาษา หรือผู้เชี่ยวชาญใน เรื่องที่ไม่เข้าใจ	50	92.59	2
5	ดูคำอธิบายจากหนังสือที่เคยเรียน แบบฝึกหัดเก่า ที่เคยทำ	47	87.03	3
6	ใช้ความรู้ทางไวยากรณ์วิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของ ประโยค หาประโยคหลัก ประโยครอง หาประธาน หลัก หาภาคแสดงหลัก	40	74.07	4
7	ทบทวนความรู้ทางด้านไวยากรณ์	33	61.11	5
8	ลองเปลี่ยนคำแปลไปเรื่อย ๆ แล้วอ่านออกเสียง	28	51.58	6
9	ตรวจทานเมื่อแปลเสร็จ	28	51.85	6
10	วิเคราะห์ ตีความบริบทแล้วเลือกคำที่เหมาะสมกับ บริบท	25	46.29	7
11	อ่านหนังสือทั้งภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทยเพื่อศึกษา การใช้ประโยคเป็นตัวอย่าง	15	27.77	8
12	ฟังอาจารย์สอนวิธีแก้ปัญหาในชั้นเรียน	15	27.77	8

13	หลีกเลี่ยงการแปลศัพท์หรือสำนวนที่ไม่เข้าใจและแปลไม่ได้	5	9.25	9
14	ฝึกแปลบ่อย ๆ	5	9.25	9
15	พยายามทำความเข้าใจต้นฉบับหลาย ๆ ครั้งก่อนลงมือแปล	2	3.70	10
16	อ่านหนังสือให้มากขึ้นเพื่อให้มีความรู้กว้างขวาง	2	3.70	10

จากตารางที่ 2 พบว่ากลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือเปิดพจนานุกรม เช่น พจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย พจนานุกรมคันจิ แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ พจนานุกรมออนไลน์ (100%) และหาความหมายศัพท์หรือข้อมูลในอินเทอร์เน็ต (100%) ส่วนกลวิธีที่ใช้มากเป็นลำดับที่สองคือ ปรึกษาเพื่อน เปรียบเทียบงานแปลกับเพื่อน และให้เพื่อนช่วยอ่านงานอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (100%) ถามอาจารย์ หรือเจ้าของภาษา หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ไม่เข้าใจ (100%) ลำดับที่สามคือ ดูคำอธิบายจากหนังสือที่เคยเรียนแบบฝึกหัดเก่าที่เคยทำ (87.03%) และกลวิธีอื่นๆตามลำดับได้แก่ ใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ วิเคราะห์ส่วนต่างๆของประโยค หาประโยคหลัก ประโยครอง หาประธานหลัก หาภาคแสดงหลัก (74.07) ทบทวนความรู้ทางด้านไวยากรณ์ (61.11) ลองเปลี่ยนคำแปลไปเรื่อยๆ แล้วอ่านออกเสียง (51.85) ตรวจทานเมื่อแปลเสร็จ (51.85) วิเคราะห์ ดีความบริบทแล้วเลือกคำที่เหมาะสมกับบริบท (46.29) อ่านหนังสือทั้งภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทยเพื่อศึกษาการใช้ประโยคเป็นตัวอย่าง (27.77) ฟังอาจารย์สอนในชั้นเรียนเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาในการแปล (27.77) ส่วนกลวิธีที่ใช้น้อยที่สุดคือพยายามทำความเข้าใจต้นฉบับหลาย ๆ ครั้งก่อนลงมือแปล (3.70%) และอ่านหนังสือให้มากขึ้นเพื่อให้มีความรู้กว้างขวาง (3.70%)

2.2 วิเคราะห์กลวิธีในการแก้ปัญหาในการแปลของนิสิตภายใต้กรอบแนวคิดกลยุทธ์ในการเรียนภาษาของ Oxford (1990)

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่า ความถี่ และร้อยละของกลวิธีแก้ปัญหาในการแปลภายใต้กรอบแนวคิดกลยุทธ์ในการเรียนภาษาของ Oxford(1990)

ประเภท	กลุ่ม	ชุด	กลวิธี	ความถี่	ร้อยละ
กลยุทธ์ทางตรง	1.กลวิธีในการจำ	1.การทบทวน	ทบทวนความรู้ทางด้านไวยากรณ์	33	61.11
		1.การฝึกหัด	ฝึกแปลบ่อย ๆ	5	9.25

2.กลวิธีปริ ชาน	2.การรับและส่ง สาร	2.1 เปิดพจนานุกรม เช่น พจนานุกรมญี่ปุ่น-ไทย พจนานุกรมคันจิ พจนานุกรมออนไลน์	54	100
		2.2 หาความหมายศัพท์ หรือข้อมูลในอินเทอร์เน็ต	54	100
		2.3 ดูคำอธิบายจาก หนังสือที่เคยเรียน หรือ แบบฝึกหัดเก่าที่เคยทำ	47	87.03
		2.4 พยายามทำความเข้าใจ เข้าใจต้นฉบับหลาย ๆ ครั้งก่อนลงมือแปล	2	3.70
	3.การวิเคราะห์ สารและการให้ เหตุผล	3.1 ใช้ ความรู้ ทาง ไวยากรณ์วิเคราะห์ส่วน ต่าง ๆ ของประโยค หา ประโยคหลัก ประโยค รอง หาประธานหลัก หา ภาคแสดงหลัก	40	74.07
		3.2 วิเคราะห์ ดีความ บริบทแล้วเลือกคำที่ เหมาะสมกับบริบท	25	46.29
3.กลวิธีการ แทนที่	1.การเดาอย่างมี เหตุผล	ลองเปลี่ยนคำแปลไป เรื่อย ๆ แล้วอ่านออก	28	51.58
	2.การลด ข้อจำกัดในการ เรียน	เสี่ยง หลีกเลี่ยงการแปลศัพท์ หรือสำนวนที่ไม่เข้าใจ และแปลไม่ได้	5	9.25

ร่วมกับผู้อื่น คือปรึกษาเพื่อน เปรียบเทียบงานแปลกับเพื่อน และให้เพื่อนช่วยอ่านงานอีกครั้ง เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีความถี่ 92.59% เท่ากับการถามอาจารย์ หรือเจ้าของภาษา หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ไม่เข้าใจ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ทางอ้อม กลุ่มกลวิธีทางสังคมชุดการตั้งคำถามและ 3) กลยุทธ์ทางตรง กลุ่มกลวิธีปรึกษา ชดถวิลวิธีรับและส่งสารคือดูคำอธิบายจากหนังสือที่เคยเรียน (87.03) ส่วนกลวิธีที่ผู้เรียนใช้น้อยที่สุด มี 4 กลวิธี แยกเป็นกลยุทธ์ทางอ้อม 1 กลวิธี คือ กลวิธีอภิปรัชญา ชุดการเอาใจใส่ในการเรียน อ่านหนังสือให้มากขึ้นเพื่อให้มีความรู้กว้างขวาง (3.70%) และกลยุทธ์ทางตรง 3 กลวิธีคือ 1) กลวิธีปรึกษา วิธีรับและส่งสารพยายามทำความเข้าใจต้นฉบับหลาย ๆ ครั้งก่อนลงมือแปล (3.70%) 2) กลวิธีปรึกษา ชุดการฝึกหัด คือ ฝึกแปลบ่อย ๆ (9.25%) และ 3) กลวิธีแทนที่ ชุดการลดข้อจำกัดในการเรียน คือ หลีกเลี่ยงการแปลศัพท์หรือสำนวนที่ไม่เข้าใจและแปลไม่ได้ (9.25%)

เมื่อเปรียบเทียบกลวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นกับกลยุทธ์ในการเรียนของ Oxford (1990) สรุปได้ว่ากลวิธีการแก้ปัญหาในการแปลที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือการเปิดพจนานุกรม และการหาความหมายศัพท์และข้อมูลในอินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการเรียนภาษาของ Oxford (1990) กลยุทธ์ทางตรง กลุ่มกลวิธีปรึกษา และกลวิธีที่นักศึกษาใช้มากเป็นลำดับสอง คือการปรึกษาเพื่อน เปรียบเทียบงานแปลกับเพื่อน และให้เพื่อนช่วยอ่านงานอีกครั้งเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้องกับ กลยุทธ์ทางอ้อม กลุ่มกลวิธีทางสังคมชุดการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งคุชฎี รุ่งรัตนกุล (2553) ได้ให้ความเห็นว่าเนื่องจากการเรียนการแปลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ การที่ผู้เรียนมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดในระหว่างการแปลเปรียบได้เช่นเดียวกับการมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดในการเรียนทักษะอื่น ๆ ดังที่ชนัญญธร รุ่งธัญญะ (2555) พบว่ากลวิธีถามครูหรือเพื่อนเมื่ออ่านคั่นใจไม่ได้เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้มากที่สุด และเพ็ญวารี วิจิตรเวชไพศาล, สุวิมล นภาพ่องกุล, และลัดดา ชัยศักดิ์เลิศ (2559) พบว่านักศึกษาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพเมื่อมีปัญหาในการอ่านบทความภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษมีการใช้ทั้งกลยุทธ์ทางตรง เช่น เปิดพจนานุกรม สอบถามจากเพื่อน ผู้รู้ อาจารย์ และเจ้าของภาษา และกลยุทธ์ทางอ้อมกลวิธีรับและส่งสาร เช่นการอ่านข้อมูลจากสื่อออนไลน์ และกลวิธีทางสังคมชุดการทำงานร่วมกับผู้อื่น คือการร่วมมือปฏิบัติงานกับเพื่อน การนั่งเป็นกลุ่มช่วยกันหาความหมาย ทั้งนี้เพ็ญวารี วิจิตรเวชไพศาล, สุวิมล นภาพ่องกุล, และลัดดา ชัยศักดิ์เลิศ (2559) ให้ความเห็นว่ากลวิธีทางสังคมชุดการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญในการเรียนภาษา ซึ่งความเห็นดังกล่าวตรงกับที่สกลกานต์ อินทร (2559) พบว่าความสามารถในการแปลภาษาอังกฤษของนักศึกษา และความสามารถในการระบุปัญหาและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบทแปลของนักศึกษาเพิ่มขึ้น หลังการทดลองการเรียนการสอนโดยใช้โมดูลการเรียนรู้แบบโครงการโดยการร่วมมือเป็นเวลา 15 สัปดาห์

จึงสามารถสรุปได้ว่าการที่นักศึกษาเลือกใช้วิธีแก้ปัญหาในการแปลที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการเรียนภาษานั้นเป็นไปตามความเห็นของคุชฎี รุ่งรัตนกุล (2553) ที่กล่าวว่าการแปลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนภาษาต่างประเทศ การที่ผู้เรียนมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดในระหว่างการแปลเปรียบได้เช่นเดียวกับการมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดในการเรียนทักษะอื่น ๆ และเพื่อให้นักศึกษาเกิดปัญหาในการแปลน้อยที่สุดเมื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้น จึงควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ โดยให้นักศึกษาได้ใช้กลยุทธ์ในการเรียนที่เหมาะสมและช่วยให้พัฒนาสมรรถนะในการใช้ภาษาญี่ปุ่นให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

การวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการแปลภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้กลยุทธ์ในการเรียนที่เหมาะสม และสามารถพัฒนาสมรรถนะในการแปลของนักศึกษา รวมถึงนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้การเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาได้ผลดีมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนัญญธร รุ่งธัญญิธรณ์. (2555). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนคัมภีร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐสิริ ทับทิม. (2555). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- คุชฎี รุ่งรัตนกุล. (2553). การศึกษาปัญหาและกลวิธีในการแก้ปัญหาคำของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 7(3), 31-44.
- เพ็ญวารี วิจิตรเวชไพศาล, สุวิมล นภาพ่องกุล, และลัดดา ชัยศักดิ์เลิศ. (2559). ความแตกต่างของกลยุทธ์การเรียนรู้ ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ. วารสารวิจัยUTKราชชมงคลกรุงเทพ. 10(2), 93-106.
- ศศิธร ศรีรัตน์. (2559). การศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพทางการแปลภาษาญี่ปุ่น-ไทย ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ด้วยวิธีสอนแบบปกติและการสอนแบบSTAD. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สกลกานต์ อินไทร. (2559). การพัฒนาโมดูลการเรียนรู้แบบโครงงานโดยใช้การร่วมมือเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะย่อยด้านกลวิธีการแปลของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเกียรติ เสงวนกิจวณิช. (2559). แปล ญี่ปุ่น-ไทยเบื้องต้น(ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม.

O'Malley, J. M, & Chamot, A. U. (1990). *Learning strategies in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Oxford, R. (1990). *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Massachusetts: Heinle and Heinle Publishers.

